

KONFERENSIYALAR UZ

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUN, 2025

ELEKTRON NASHR:
<https://konferensiyalar.uz>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, iyun

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-176-6

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.

III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda “Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar” mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huqular himoyalangan.

© Sciencesproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TARIX FANLARI

Atamuratova Dilafroz

"ISHTIROKIYUN", "QIZIL BAYROQ", "TURKISTON" GAZETALARIDA XIVA XONLIGI, XXSR
HAMDA XSSRGA OID XABARLAR VA ULARNING AHAMIYATI 7-9

Sultanov Samandar

XORAZM VOHASI VA QUYI ZARAFSHON VODIYSI BRONZA DAVRI MANZILGOHLARIDA
ARXEOLGIK TADQIQOTLAR NATIJALARI 10-12

Bobobekova Nargiza

JIZZAX VILOYATI SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI
FAOLIYATI TARIXI (XX ASR BOSHLARI) 13-19

IQTISODIYOT FANLARI

Tangirkulov Bekzod

TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RESURLAR
SHAKLLANISHINING NAZARIY ASOSLARI 20-24

FILOLOGIYA FANLARI

Azamatova Gulnoza

NEMIS TILIDAGI "EIN" SO'ZI VA UNING QO'LLANILISHI 25-27

Nazimova Himmatoy

EPOS JANRINING PAYDO BO'LISHI VA SHAKLLANISH MASALALARI TAHLILI 28--31

Tadjiyeva Umida

MAQOLLAR TILSHUNOSLIK SOHASINING O'RGANISH OBYEKTI SIFATIDA 32-35

Matyaqubova Ozoda

FRANSUZ TILIDAGI GAP TARKIBLI FRAZEOLGIK
BIRLIKLER VARIANTLARINING TURLARI 36--40

Qilicheva Shahlo

O'ZBEK VA NEMIS TILLARIDA QO'SHMA SO'ZLARNING MORFOLOGIK,
STRUKTURAL YASALISHI 41-45

Samandarova Nilufar

FRANSUZ TILIDA HARAkatGA YO'NALTIRILGAN FE'LLARNING
IFODA XUSUSIYATLARI 46-49

Jumanazarova Kamola

ABDULLA QODIRIYNING „O'TKAN KUNLAR" ROMANIDA
MILLIYLIKNING IFODALANISHI 50-52

Abdullayeva Gulnora

HOZIRGI NEMIS TILIDA "ES" KOMPONENTLI GAPLARNING MA'NOSI VA VAZIFALARI HAMDA
ULARNING O'ZBEK TILIDAGI SINTAKTIK EKVIvalENTLARI 53-56

YURIDIK FANLARI

Karaxodjaeva Okilaxon

O VZAIMODEYSTVIY OLIY MAJLISA RESPUBLIKI UZBEKISTAN I ORGANOV
GOSUDARSTVENNOY VLASTI PRI OSUJESTVLENIY
PARLAMENTSKOGO KONTROLYA 57-62

<i>Otamirzayev Oybek</i> YER OSTI SUVLARI HUQUQIY MUHOFAZASI YO'LIDAGI MUHIM QADAM	63-65
<i>Abdihakimov Samandar</i> SUD HAL QILUV QARORLARINI BEKOR QILISH YOKI O'ZGARTIRISH ASOSLARI TURLARI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	66-69
<i>Komilov Asadbek</i> MATBUOT ERKINLIGI BO'YICHA XALQARO STANDARTLAR	70-74
<i>Xudaibergenova Dilnoza</i> RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MULK HUQUQIGA OID HUQUQIY ASOSLARNI TAKOMILLASHTIRISH	75-79
<i>Eraliyeva Malika</i> "INSON" IJTIMOYIY XIZMATLAR MARKAZLARI FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI: IJTIMOYIY XIZMATLARNING SIFATINI OSHIRISH YO'LLARI	80-82
<i>Самигжоновна Зилола</i> ПОНЯТИЕ, ПРИНЦИПЫ И КЛАССИФИКАЦИЯ ВИДОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИНОСТРАННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	83-87
<i>Asqarov Nodirbek</i> VOYAGA YETMAGAN SHAXSLARNI G'AYRIIJTIMOYIY XATTI-HARAKATLARGA JALB ETGANLIK HOLATLARINI KVALIFIKATSIYA QILISHDA AMALIYOTDA YUZAGA KELAYOTGAN AYRIM MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI	88-92
<i>Тураев Абдуазим</i> ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	93-102
<i>Murodova Sojida</i> WHAT CAN UZBEKISTAN LEARN FROM CHINESE SMART COURTS?	103-107
<i>Akramova Sabrina</i> O'ZBEKISTONDA AXBOROT XAVFSIZLIGININ HUQUQIY ASOSLARINI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR	108-111
<i>Шермухамедова Камилла</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ СДЕЛОК В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	112-116
<i>Саматова Шахзода</i> ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОБЕСПЕЧИТЕЛЬНОГО ПЛАТЕЖА КАК СПОСОБА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	117-120
<i>Акрамов Акмалжон</i> ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТНЫЙ КОНТРОЛЬ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	121-125
<i>Гофуржонов Низомиддин</i> ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНЦЕПЦИИ НАСИЛИЯ НАД ДЕТЬМИ В СОВРЕМЕННОМ МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ	126-132
<i>Акрамова Хилола</i> ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ	133-136

<i>Safayev Javohir</i> XORIJIIY DAVLATLARDA PARLAMENT TEKSHIRUVI: HUQUQIY MEKANIZMLAR VA AMALIY TAJRIBA	137-140
<i>Кучкорова Гулхаёт</i> РАЗВИТИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРАВА В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	141-144
<i>Бобоева Муслима</i> ПРАВОВОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ КАК СУБЪЕКТА ГРАЖДАНСКОГО ПРАВА	145-150
<i>Султонова Дурдона</i> АНАЛИЗ ВЛИЯНИЯ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ НА ЭЛЕКТРОННУЮ КОММЕРЦИЮ В КОНТЕКСТЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	151-157
<i>Мелсова Камила</i> ПОНЯТИЕ, ПРАВОВАЯ ПРИРОДА И КЛАССИФИКАЦИЯ ПООЩРИТЕЛЬНЫХ НОРМ.....	158-162
<i>Soatboyeva Shoxnura</i> FUQAROLIK HUQUQIDA MULK HUQUQINI HUQUQIY HIMOYA QILISH INSTITUTINING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	163-166
<i>Qilichev Nosirbek</i> QILMISHNING JINOIYLIGINI ISTISNO QILUVCHI HOLAT SIFATIDA – KAM AHAMIYATLI QILMISHLARNING HUQUQIY TAHLILI	167-169
<i>Allamberganova Farida</i> ANGLO-SAKSON HUQUQIY TIZIMI DAVLATLARI TAJRIBASIDA ELEKTRON TIJORAT VA ISTE'MOLCHILARNING HUQUQIY HIMOYASI	170-175
<i>Turg'unboyev Abrorjon</i> XALQARO HUQUQDA ATROF-MUHITGA YETKAZILGAN ZARAR UCHUN DAVLATLAR JAVOBGARLIGI ASOSLARI VA MUAMMOLAR	176-180
<i>Abdumalikov Otabek</i> AXBOROT OLIISH HUQUQINING KONSTITUTSIYAVIY-HUQUQIY ASOSLARI: AXBOROT TURLARI VA MANBALARINING HUQUQIY JIHATDAN TASNIFLANISHI	181-187
<i>Xursanov Shamsiddin</i> BARQAROR RIVOJLANISH TAMOYILLARINI XALQARO SAVDO MUNOSABATLARIGA IMPLEMENTATSIYA QILISH: MUAMMO VA TAKLIFLAR	188-192
<i>Adizova Nargiza</i> ELEKTRON TIJORAT SHARTNOMALARINING AN'ANAVIY TIJORATDAGI SHARTNOMALARDAN FARQI VA O'ZIGA XOSLIKLARI	193-196
<i>Omonkeldiyeva Sevara</i> O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING SHAKLLANISHI VA HUQUQIY ASOSLARI	197-199
<i>Anvarova Azizabonu</i> FUQAROLIK PROTSESSIDA MEDIATSIYANING HUQUQIY ASOSLARI	200-203
<i>Сайдалиева Ойсултанахон</i> ДОКТРИНА СНЯТИЯ КОРПОРАТИВНОЙ ВУАЛИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРУГА ОТВЕТСТВЕННЫХ ЛИЦ	204-211

Qahramonova Sevinch
IJTIMOIY ADOLAT PRINSIPINI TA'MINLASH:
KONSTITUSIYAVIY-HUQUQIY TAHLIL 212-215

Xolmo'minova Barchinoy
RAQAMLASHTIRISH TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOY SOHALARGA, XUSUSAN, PENSIYA
TIZIMIGA TA'SIRI 216-220

Sadinov Shohboz
XORIJIY DAVLATLARDA ADVOKAT XIZMATIGA HAQ TO'LASHNING O'ZIGA XOS
XUSUSIYATLARI 221-226

Harifov Sobir
FUQAROLIK JAMIYATINING MA'NAVIY HAYOTIDA HUQUQIY TARBIYANING O'RNI 227-231

PEDAGOGIKA FANLARI

Turgunova Nilufar
CHARACTERISTICS OF IMPLEMENTING HEALTH-PROMOTING
TECHNOLOGIES IN INCLUSIVE EDUCATION SETTINGS 232-234

TIBBIYOT FANLARI

Жураев Жамол
ПРИЧИНЫ РЕЦИДИВА ПОСЛЕ ЛЕЧЕНИЯ ГЕПАТИТА С 235-237

Jumabaeva Miyasar, Xidoyatova Dilbar, Mansurova Nargiza
INSULTDA HARAKAT BUZILISHLARINI TRANSKRANIAL MAGNIT STIMULYATSIYA (TMS)
YORDAMIDA KORREKSIYA QILISHNI OPTIMALLASHTIRISH 238-244

ELEKTRON TIJORAT SHARTNOMALARINING AN'ANAVIY TIJORATDAGI SHARTNOMALARDAN FARQI VA O'ZIGA XOSLIKLARI

Adizova Nargiza Parda qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti magistratura talabasi

Toshkent, O'zbekiston

Annotatsiya: ushbu tezisdagi elektron tijorat shartnomalarining tuzilishi, shakli va amalga oshirilishi bilan bog'liq an'anaviy shartnomalardan farqli jihatlari, elektron shartnomalarga qo'yiladigan talablar va ularni tartibga soluvchi qonunchilik asoslari, elektron tijorat shartnomalarining afzalliklari va kamchiliklari, elektron shartnomalarning o'ziga xosliklari O'zbekiston, Buyuk Britaniya va Yevropa Ittifoqi qoidalarini orqali o'rganilib, atroflicha tahlil qilinadi. Shuningdek, elektron shaklda tuzib bo'lmaydigan shartnoma turlari, elektron shartnomalarni E-imzo bilan tasdiqlash masalalari, Internet tarmoqlaridagi barcha takliflar oferta hisoblanmasligi masalalari ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: elektron shartnoma, oferta, aksept, elektron imzo, axborot vositachilari, kiberxavfsizlik, elektron axborot almashish.

DIFFERENCES AND CHARACTERISTICS OF ELECTRONIC COMMERCIAL CONTRACTS FROM TRADITIONAL COMMERCIAL CONTRACTS

Adizova Nargiza Parda qizi

Master's student at Tashkent State University of Law

Tashkent, Uzbekistan

Abstract: This thesis studies and analyzes in detail the differences between electronic commercial contracts and traditional contracts in terms of their structure, form and implementation, the requirements for electronic contracts and the legal framework regulating them, the advantages and disadvantages of electronic commercial contracts, and the specifics of electronic contracts through the rules of Uzbekistan, Great Britain and the European Union. It also analyzes the types of contracts that cannot be concluded electronically, the issues of confirming electronic contracts with an E-signature, and the fact that not all offers on the Internet are considered offers.

Keywords: electronic contract, offer, acceptance, electronic signature, information intermediaries, cybersecurity, electronic information exchange.

DOI: <https://doi.org/10.47390/978-9910-09-176-6/rkm-42>

O'zbekistonda elektron tijorat shartnomalarini tartibga soluvchi bir qancha qonunchilik normalari mavjud bo'lib, jumladan, "Elektron tijorat to'g'risida"gi qonun: shartnomalar tuzishga doir umumiy talablar; elektron tijoratdagi elektron hujjatlarning va elektron xabarlarining yuridik kuchi; elektron tijoratda ofertaga doir talablar; elektron tijoratda hujjatlarni saqlashning o'ziga xos xususiyatlari; elektron tijoratni amalga oshirish jarayonlari; shartnomani tuzish tartibi; raqamli mahsulotlar bo'yicha shartnomalarni rasmiylashtirishning o'ziga xos xususiyatlari; elektron tijoratda shartnomalar shartlarining o'ziga xos xususiyatlari kabi qoidalarni tartibga soladi. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi, "Xo'jalik yurituvchi subyektlarning shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida"gi qonun, Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 2-iyundagi 185-son "Elektron tijoratda bitimlarni amalga oshirish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori elektron tijorat shartnomalarini tartibga soluvchi qonunchilik hujjatlari hisoblanadi.

Elektron tijorat shartnomalari taraflarning huquq va majburiyatlarini vujudga keltirish, o'zgartirish va bekor qilishga qaratilgan, elektron savdo maydonchasi – axborot kommunikatsiya texnologiyalari yordamida tuzilgan kelishuvidir. Elektron shartnoma va an'anaviy shartnomalarning mazmun mohiyatida o'xshashliklar ko'p, faqat ayrim jihatlari bilangina bir-biridan farqlanadi. O'xshash jihatlarga e'tibor qaratsak, ikkala shartnoma ham taraflarning kelishuviga ko'ra tuziladi va taraflar uchun huquq va majburiyatlar keltirib chiqaradi. Farqli jihatlari esa, birinchidan, shakl jihatidan an'anaviy shartnomalar og'zaki va yozma shaklda tuziladi, shaxslar tomonidan imzolanadi va muhr bilan tasdiqlanadi. Elektron shartnomalar esa yozma shaklda tuzilgan hisoblanadi va elektron raqamli imzo bilan tasdiqlanadi. "Elektron tijorat to'g'risida"gi qonunning 14-moddasiga ko'ra, shartnomalarni tuzish chog'ida qonunchilikda yoki taraflarning kelishuvida hujjatni o'z qo'li bilan imzolash talab qilingan hollarda elektron hujjat, agar shartnoma tarafi tomonidan elektron raqamli imzo bilan tasdiqlash tartib-taomili bajarilsa, imzolangan deb hisoblanadi. Elektron tijoratdagi hujjatda hujjatni imzolagan shaxsning roziligini ifodalaydigan hamda uni identifikatsiya va autentifikatsiya qilish imkonini beradigan elektron tasdiqlash usullari ("SMS", "Face-ID" va boshqalar) ham imzo sifatida tan olinadi.

Elektron shartnomalar bir qancha qulaylikka ham ega hisoblanadi, ya'ni elektron shartnomani tuzish an'anaviy shartnoma tuzishdan ko'ra, tezroq va qulayroq amalga oshiriladi. Elektron shartnoma tuzish uchun joy talab qilinmaydi, kompyuter texnologiyalari va uzluksiz internet tarmog'ining o'zi kifoya qiladi. Bundan tashqari an'anaviy qog'oz shaklida tuziladigan shartnomalarni saqlash uchun fizik joy talab etiladi, elektron shartnomalar raqamli serverlarda saqlanadi. Shu jihatdan elektron shartnomalarning saqlanishi bo'yicha kiberxavfsizlik masalasi ham bugungi kunda juda dolzarb masala hisoblanadi. Elektron tijoratni amalga oshiruvchi subyektlar shartnoma tuzish jarayonida shartnomadagi ma'lumotlarning o'zgarib qolishi yoki uning butunlay tizimdan o'chib ketishini oldini olish uchun kiberxavfsizlikni ta'minlashi zarur.

Q.Mehmonov o'zining ilmiy izlanishlarida internet orqali shartnoma tuzish odatdagi shartnoma tuzishdan bir qator xususiyatlari bilan farqlanishini keltirib o'tgan. Jumladan: Birinchidan, taraflar yuzma-yuz o'tirmagan holda onlayn muhitida bo'lishi va internetdan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishi zarur. Ikkinchidan, oferta va aksept ham o'ziga xos shaklda, ya'ni internetga joylashtirilgan bo'ladi. Bunda har qanday taklif ham oferta sifatida qaralmasligi zarur. Ayrim hollarda oferent ofertaga qo'yiladigan talablarni batafsil o'z veb-saytida e'lon qiladi. Uchinchidan, internet orqali tuzilgan shartnoma elektron hujjat shaklida namoyon bo'ladi. Ya'ni elektron shaklda qayd etilgan, elektron raqamli imzo bilan tasdiqlangan va elektron hujjatning uni identifikatsiya qilish imkoniyatini beradigan boshqa rekvizitlariga ega bo'lishi shart. To'rtinchidan, aksariyat fuqarolik-huquqiy shartnomalarni internet orqali tuzish mumkin bo'lsada, ayrim istisnolar ham mavjud. Bunda, avvalo shartnoma narsasi va mohiyatidan kelib chiqiladi. Beshinchidan, internet orqali shartnoma tuzish yagona qonun hujjati bilan emas, balki kompleks qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi. [2; 44-45 b.] Ushbu fikrlarga qo'shilgan holda, bir qancha qo'shimchalarni keltirib o'tish mumkin: qonunchilikka ko'ra shartnoma taraflarning ixtiyoriy kelishuviga ko'ra tuzilishi kerak. Shunga ko'ra taraflar o'zining erk-irodasini ixtiyoriy bildirayotganini tasdiqlash elektron shartnomalarda muammolarni yuzaga keltirishi mumkin. Buning oldini olish maqsadida Buyuk Britaniya sud amaliyotida elektron shartnomani imzolashda guvohlarning ishtirokini

ta'minlash qoidasi belgilangan. Odatda electron shartnomalarni electron imzo bilan tasdiqlashning o'zi taraflarning roziligini bildiradi.

Elektron shartnomalarning o'ziga xos tomonlaridan biri sifatida barcha turdagi shartnomalarni ham electron shaklda tuzishning imkoni yo'qligi bilan izohlash mumkin. I.Rustambekovning fikricha, qonun hujjatlariga asosan, davlat ro'yxatidan o'tkazilishi talab qilinadigan shartnomalar, xususan, ko'chmas mulk bilan bog'liq bitimlar yoki patentdan o'zga shaxs foydasiga voz kechish shartnomalari; notarial tasdiqlashni talab qiluvchi bitimlar, masalan, renta shartnomasi; odatdagi tartibda vasiyatnoma tuzish, shuningdek, o'zining alohida tuzilish tartibiga ega bo'lgan birja bitimlari internet tarmog'i orqali electron tijorat doirasida electron shartnoma shaklida tuzilishiga yo'l qo'yilmaydi. Ularning electron shartnoma shaklida tuzilishi shartnomaning haqiqiy emasligiga olib kelishi mumkin. [3; 61-b.] Ushbu qoidalar "Elektron tijorat to'g'risida"gi qonunning amal qilish sohasi bilan ham belgilanadi, ya'ni qonunning 1-moddasida quyidagicha qoida belgilangan: Ushbu Qonunning amal qilishi: tovarlarning (ishlarning, xizmatlarning) davlat xaridlari to'g'risidagi qonunchilikka muvofiq amalga oshiriladigan davlat xaridlariga; birja faoliyati uchun litsenziyalarga ega bo'lgan birjalarda tuziladigan kelishuvlarga nisbatan tatbiq etilmaydi. [1; 1-modda]

Elektron tijorat shartnomalarida e'tibor qaratishimiz lozim bo'lgan masalalardan biri bu – internet saytlari va dasturlardagi barcha taklif va reklamalar oferta hisoblanish yoki hisoblanmaslik masalasidir. Internet sahifasida joylashtirilgan taklif va reklamalar oferta hisoblanadimi degan savolga javob berishda ikki asosiy holatga e'tibor qaratish zarur. Birinchi holatda, bu taklif ommaviy oferta bo'lishi mumkinligi, ya'ni shartnomaning barcha muhim shartlarini o'z ichiga olgan va taklif qiluvchi tomon taklifni ko'rib chiqqan har qanday shaxs bilan ushbu shartlar asosida shartnoma tuzishga tayyorligini bildirgan bo'lsa bu ommaviy oferta bo'ladi va oferta yo'llovchi taraf aksept yuborgan har qanday shaxs bilan shartnoma tuzishga majbur bo'ladi. Ikkinchi holatda esa, bu faqat reklama yoki ofertaga taklif bo'lib, haqiqiy oferta sifatida qabul qilinmaydi va taraf shartnoma tuzish majburiyatiga ega bo'lmaydi. Ushbu ikki jihatni tushunish shartnoma tuzilishida xatoliklarga yo'l qo'ymaslik va kelajakdagi nizolarni oldini olish uchun juda muhimdir. Masalan, Buyuk Britaniyada sayt orqali e'lon qilingan mahsulotlar ommaviy oferta sifatida emas, balki oferta berishga chaqirish (ofertaga taklif) sifatida ko'riladi. Internet-do'konlarda esa saytning foydalanish qoidalarida taklifning haqiqiy oferta ekanligi ko'rsatiladi. Shunday qilib, sotuvchi muammoli vaziyatlar yuzaga kelmasligi uchun sayt shartlarini batafsil va aniq belgilab qo'yadi. Shuningdek, Germaniya va Buyuk Britaniyada do'kon vitrinasi orqali ko'rsatilgan mahsulotlar ham oferta emas, balki ofertaga taklif deb hisoblanadi (*invitatio ad offerendum*).

Xulosa qiladigan bo'lsak, elektron tijorat shartnomalari an'anaviy shartnomalardan shakl, imzolash usuli, tezkorlik, xavfsizlik, huquqiy asos va saqlash jihatidan tubdan farq qiladi. An'anaviy shartnomalar ko'pincha qog'ozda tuzilib, qo'l bilan imzolansa, elektron tijorat shartnomalari raqamli shaklda bo'lib, elektron imzo va maxsus texnologiyalar orqali tasdiqlanadi. Bundan tashqari, elektron shartnomalar masofadan tezkor va qulay tuzilishi, shifrlash orqali yuqori xavfsizlikka ega bo'lishi bilan ajralib turadi. Ular maxsus elektron tijorat qonunlari asosida tartibga solinadi va raqamli formatda saqlanadi, bu esa arxivlash va boshqarishni osonlashtiradi. Shu bilan birga, an'anaviy shartnomalar aniq huquqiy an'analar

va amaliyotlarga tayangan holda tuziladi, biroq jarayonlari ko'proq vaqt va mehnat talab qiladi. Shunday qilib, elektron tijorat shartnomalari zamonaviy texnologiyalar yordamida an'anaviy shartnomalarga nisbatan yanada samarali va xavfsiz huquqiy vosita sifatida shakllanmoqda.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasining "Elektron tijorat to'g'risida"gi Qonuni. Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 30.09.2022-yil., 03/22/792/0870-son.
2. Mehmonov Q. Internet orqali shartnoma tuzishning xususiyatlari. 2019. № 3. O'zbekiston qonunchiligi tahlili. Uzbek law review. Обзор законодательства Узбекистана.
3. Rustambekov I.R. Internet tarmog'ida fuqarolik- huquqiy munosabatlarni tartibga solish; yurid. fan. dokt. diss. ... avtoref. – T.: TDYU, 217

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 3-iyun

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent:
Scienceproblems team, 2025. – 245 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 3-iyun

ISBN 978-9910-09-176-6

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Sciences problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.